

Digitaliseringens påverkan på bokföringsbyråer

En kvalitativ undersökning av hur digitaliseringen
påverkat bokföringsbyråer

Theodor Nyström

Examensarbete för Tradenom (YH)-examen

Utbildningen inom företagsekonomi

Åbo 2021

EXAMENSARBETE

Författare: Theodor Nyström

Utbildning och ort: Företagsekonomi, Åbo

Inriktning: Redovisning

Handledare: Marika Nygårdas

Titel: Digitaliseringens påverkan på bokföringsbyråer - En kvalitativ undersökning av hur digitaliseringen påverkat bokföringsbyråer

Datum: 20.05.2021

Sidantal: 29

Bilagor: 1

Abstrakt

Digitaliseringen medför kraftfulla verktyg att använda i bokföringen. Med hjälp av robotik och automatisering av processer effektiviserar man arbetet avsevärt och man slipper även mycket tidskrävande manuellt arbete och kan lägga sin tid på viktigare uppgifter. Idag finns mängder av verktyg i form av program och information, allt från basprogram som höjer livskvaliteten i arbetet, till kraftfulla, avancerade och programmerbara program som kan eliminera vissa manuella processer totalt. Syftet med arbetet var att ge en inblick i vad digitaliseringen innebär och vad den medför till bokföringsbranschen. Samt genom teori och empiri ta reda på hur bokföringsbyråerna har påverkats. I teoridelen har jag mest fokuserat på de väsentliga delarna inom automation och robotik. Med hjälp av tidigare forskning har jag strävat till att ta reda på vad bokförarens uppgift kommer vara i framtiden.

I den empiriska delen har jag intervjuat två erfarna bokförare, med egna bokföringsbyråer. Den ena arbetar som vd och den andra som regionchef för en filial till ett stort internationellt bolag. Syftet med intervjuerna var att få reda på hur bokföringsbyråerna har påverkats i första hand samt vad framtiden medför. Jag använde mig av kvalitativa intervjuer för att få beskrivande svar och exempel från verkliga livet.

Med hjälp av digitalisering kan bokföringsbyråerna effektivisera sitt arbete och spara stora mängder arbetstid genom att automatisera processer. Företag som inte omfamnar digitaliseringen och använder den till sin fördel kommer ha mycket svårt att vara konkurrenskraftiga i framtiden.

Språk: svenska

Nyckelord: digitalisering, bokföring, automation, robotik

BACHELOR'S THESIS

Author: Theodor Nyström

Degree Program: Business administration

Specialization: Accounting

Supervisor(s): Marika Nygårdas

Title: Digitalization's Impact on Accounting Firms – A Qualitative Study (on How Digitalization Impacts Accounting Firms)

Date: 20.05.2021 Number of pages: 29 Appendices: 1

Abstract

With digitalization comes powerful tools to use in accounting. With the help of robotics and automatization it is possible to make work much more effective and you can eliminate a lot of time-consuming manual labor and instead redirect your valuable time to more important tasks. Today there is a lot of tools in the shape of programs and information, from very basic programs which increases quality of life to powerful, effective, and programmable programs which can eliminate certain manual tasks.

The point of this thesis is to bring forward what digitalization is and what it brings/can add to accounting. Through theoretical and empirical studies, I want to find out how accounting firms have been impacted. With the help of previous studies, I strive to figure out what an accountant's main role will be in the future.

In the empirical part of the thesis, I have interviewed two experienced accountants, whom both run their own accounting firms, one as CEO and the other as region manager for an affiliated office of a large international company. The main point of the interviews is to get to know how the accounting firms have been affected by digitalization and what we can think of the future. I used qualitative interviews to get descriptive answers and examples from real life.

With the help of digitalization accounting firms can streamline their work and save a lot of man hours by automatizing processes. Companies that will not embrace digitalization will probably have a hard time being competitive in the future.

Language: Swedish

Key words: digitalization, accounting, automation, robotics

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
1.1	Frågeställningar.....	1
1.2	Syfte och mål	2
1.3	Avgränsning.....	2
1.4	Teori	2
2	Automatisering av redovisningsprocesser.....	4
2.1	Redovisningsprocessen	4
2.2	Automation	4
2.2.1	Fördelar med automation	5
2.3	Olika sätt att automatisera redovisningsprocesser	5
2.3.1	Artificiell intelligens (A.I)	6
2.3.2	Hur kan man dra nytta av artificiell intelligens i bokföringen?	6
2.3.3	Maskininlärning	6
2.3.4	Robotik.....	7
3	Tidigare forskning.....	8
3.1	Digital ekonomi – redovisning i modern tid	8
3.2	Bokförarens roll i framtiden	9
4	Kvalitativ forskning	10
4.1	Brister i kvalitativ forskning	10
4.2	Fördelar med kvalitativ forskning	10
4.3	Empirisk studie	10
4.3.1	Analysmetod.....	11
4.3.2	Tillförlitlighet.....	11
4.4	Intervjuernas genomförande.....	11
5	Analys av intervjuerna	21
6	Swot-analys	24
6.1	Styrkor	24
6.2	Svagheter	24
6.3	Möjligheter.....	24
6.4	Hot.....	24
7	Resultat	25
8	Slutsats	27
9	Kritisk granskning.....	28
10	Sammanfattning.....	29
11	Källförteckning	30

1 Inledning

Tiderna förändras och vi med den. Implementeringen av robotik och automation syns i flera olika branscher och företag i dagens läge. Digitaliseringen medför värdefulla sätt att utföra uppgifter på ett mycket effektivare sätt för varje dag som går. Bokföringsbyråernas uppgifter är till stor del likadana som för tio år sedan, men sättet bokföringsprocesserna sköts på idag ser helt annorlunda ut. Med modern teknik och program kan man betjäna små kunder på samma sätt som man bara kunde betjäna de största kunderna förr i tiden.

I det här arbetet kommer jag behandla hur digitalisering och automatisering av bokföringsprocesser påverkat bokföringsbyråernas verksamhet. Även om digitaliseringen hjälper bokföringsbyråerna att utföra sina uppgifter så effektivt som möjligt finns pressen från kunderna att allting ska gå så fort som möjligt, vara kostnadseffektivt och samtidigt ha en väldigt liten felmarginal.

Jag valde det här ämnet eftersom det kommer påverka mig i mitt arbete som en framtida bokförare. Jag har arbetat på bokföringsbyrå och fått i första hand se hur snabbt digitaliseringen går framåt samt sett nackdelar och fördelar med den. Jag är själv mycket intresserad av automation och robotik så jag hoppas kunna ha nytta av det här arbetet i framtiden.

1.1 Frågeställningar

Digitaliseringen påverkar alla bokföringsbyråer på något sätt. Målet med det här arbetet är att försöka besvara hur det påverkar bokföringsbyråerna både positivt och negativt, att försöka få en klarare bild av hur bokföringsbyråerna påverkas i realtid och hur de påverkas i framtiden.

Examensarbetet hör till ämnet redovisning, med stort fokus på automation av redovisningsprocesser samt robotik. Arbetet kommer försöka beröra alla delar av digitaliseringen. Frågor jag kommer försöka besvara enligt bästa förmåga i mitt arbete är:

- Vilka delar av bokföringsarbeten är automatiserade idag? Vilka delar kommer bli automatiserade inom närmaste framtid?

- Vilka är riskerna med digitalisering?
- Hur kommer bokförarens uppgifter att ändras i framtiden?
- Kommer automation och robotik ta över fysiskt arbete?

1.2 Syfte och mål

Syftet med detta examensarbete är att ta reda på hur digitaliseringen påverkar bokföringsbyråer och hur den framtida bokföringsbyrån kommer att se ut. Jag undersöker om stora och små företag påverkas olika av digitaliseringen. Jag vill föra fram för- och nackdelar med digitalisering, samt se om det lönar sig för ett företag att utesluta en traditionell bokföringsbyrå och fullständigt lita på en digital lösning. Jag kommer även rikta in mig på hur man ska dra nytta av digitalisering och AI (Artificiell Intelligens) inom bokföringen. Eftersom jag själv arbetar på en bokföringsbyrå är jag väldigt intresserad av hur digitaliseringen påverkar bokföringsbyråernas arbete. Automation och robotik är väldigt intressant och kommer helt klart utgöra en stor del av framtida arbetet inom bokföringsbranschen. Min avsikt med arbetet är också att se om en traditionell bokförare har en plats i en helt digitaliserad bokföringsbyrå, kommer man bli tvungen att skola om sig eller specialisera sig för att vara kompetent? Vilka specialiseringsområden kommer vara intressanta för en framtida bokföringsbyrå?

1.3 Avgränsning

I mitt arbete kommer jag att avgränsa mig till bokföringsbyråer med flera än en anställd. Avgränsningen är inte specifik för finländska bokföringsbyråer utan jag undersöker hur ämnet påverkar bokföringsbyråer även internationellt. Även om regler och bokföringsprocesser ser annorlunda ut i olika länder anser jag att digitaliseringen sker till stor del på samma sätt för alla, även om den kanske sker snabbare i en del länder.

1.4 Teori

I teoridelen kommer jag lyfta fram vad digitalisering egentligen är. Jag kommer även att ta upp väsentliga ord som kan behöva definieras. Målet är att ge en klar bild av vad

digitalisering är samt dess påverkan, negativt och positivt. Jag kommer även ta upp skillnaden mellan automation och robotik samt vilken inverkan dessa har på framtidens bokföringsbyråer. Teorin i arbetet bygger på böcker, nätartiklar och vetenskapliga artiklar som är väsentliga för arbetet.

2 Automatisering av redovisningsprocesser

I kapitel två definierar jag termerna redovisningsprocess, automation och olika sätt att tillämpa automation. Jag kommer även presentera några områden var automation används idag samt var de kommer användas i framtiden.

2.1 Redovisningsprocessen

Redovisningsprocessen består av insamling, tolkning och presentation av data av ett företags tillgångar. Redovisningsprocesser används för att sammanställa data som förklarar den ekonomiska verksamheten i ett företag, det här kan till exempel vara inköp och försäljning. Till detta hör även dokumentation som bekräftar det som utförts. (Tax definition, u.å.)

En redovisningsprocess behandlar ekonomisk information. Exempel på redovisningsprocesser som i dagens läge har blivit automatiserade är leverantörsreskontra, kundreskontra, rapporteringar samt löneräkning. Leverantörsreskontran är till exempel så långt automatiserade idag att fakturorna läses in, konteras rätt samt ger rätt kostnadsställe. Det enda bokföraren egentligen behöver göra är att ta en snabb titt på den för att se att den ser korrekt ut och godkänna den. (Kemppi, 2010)

2.2 Automation

"Automatiserad bokföring handlar om att spara tid men även öka kvaliteten. Det ska också leda till att det går snabbare att ta fram kritiska ekonomiska rapporter." (Staria, 2019)

Sakta men säkert kommer automation inom bokföring ta över allt mer komplexa uppgifter. I en rapport som gjordes år 2013 kom det fram att det finns en 98% chans att bokförarens jobb kommer automatiseras i framtiden, det här är en av de högsta procentarna bland de 702 jobb som var med i undersökningen. Det här betyder inte direkt att automation kan ersätta bokföraren, men bokförarens roll kommer genomgå förändringar. (Frey & Osborne, 2013)

En process kan inte automatiseras om den inte från tidigare fungerar. Syftet med automation inom redovisning är att man automatiserar en redan fungerande process för att göra den effektivare. Med automation försöker man eliminera tidskrävande och monotona manuella processer. Man kan uppnå en mycket högre effektivitet genom automatiserade processer eftersom dessa kan göras snabbare och noggrannare. En automatiserad process behandlas dygnet runt i stället för den utsatta arbetstiden en människa manuellt skulle utfört denna process tidigare. (Korhonen, Selos, Laine & Suomala, 2020)

2.2.1 Fördelar med automation

Tidsbesparing är en av de största fördelarna med automation. Desto flera manuella uppgifter som kan automatiseras desto mer tid kan man lägga på viktigare uppgifter. Genom tidsbesparing är det möjligt att höja vinstmarginalen genom att spara in onödig tid som annars skulle gått åt till att utföra manuella uppgifter. Genom att eliminera långsamma och omständliga uppgifter är det även lättare att uppehålla en högre arbetsmoral. Automatisering hjälper även till med att erbjuda en bättre kundservice. Ett bra exempel är Uber som har lyckats utveckla en så smidig kundinteraktion som möjligt. Som kund behöver du inte längre ringa någonstans för att ordna en taxi, i stället sköter du det här med några få knapptryck i deras app. Sådana här strömlinjeformade kundupplevelser är möjliggjorda tack vare modern teknologi och automation. Ökad automation resulterar i de flesta fall i överlägsna kundupplevelser jämfört med traditionellt sätt, vilket i dagens moderna värld är mycket viktigt. Med automation kan man även snabba upp omloppstiden jämfört med att fysiskt mata in all information manuellt. Detta är mycket värdefullt i dagens samhälle var människor förväntar sig att allting ska hända omedelbart. (Futurefirm, 2020)

2.3 Olika sätt att automatisera redovisningsprocesser

Automatisering är ett väldigt brett begrepp och redovisningsprocesser kan automatiseras på flera olika sätt. Det finns inget rätt sätt för att automatisera en bokföringsprocess men vissa automatiseringssätt har sina fördelar. De vanligaste automatiseringssätten är Artificiell intelligens, maskininlärning och robotik. Dessa automatiseringssätt behandlas till följande.

2.3.1 Artificiell intelligens (A.I)

Tolkningen av vad artificiell intelligens är har ändrat avsevärt under de senaste årtiondena. Om man ser tillbaka till 1950-talet så definierades artificiell intelligens som vilken uppgift som helst som kan göras av en maskin som man tidigare ansett att kräver mänsklig intelligens, till exempel något så simpelt som en kalkylation. En mer modern definition är simulering av mänsklig intelligens i maskiner vilka är programmerade att tänka som människor och utföra samma handlingar. Den ideala egenskapen för artificiell intelligens är dess förmåga att rationalisera och utföra de handlingar som har störst chans att uppnå ett specifikt mål. En delmängd av artificiell intelligens är maskininlärning. Maskininlärning är när datorprogram kan lära från och adaptera sig till data utan mänsklig hjälp. Det här uppnås genom djupinlärning vilket är när artificiell intelligens klarar av att lära sig genom att absorbera ostrukturerade data i form av till exempel bilder och text. (Investopedia, u.å.)

2.3.2 Hur kan man dra nytta av artificiell intelligens i bokföringen?

Med artificiell intelligens (A.I) lär sig bokföringsprogram av data som används och kan med hjälp av denna data förutsäga bokningar och ge förslag baserad på tidigare bokningar. Artificiell intelligens är inte något som är helt fullständigt och precist genast när det tas i bruk, men för varje bokning eller nya unika data som matas in i programmet blir den artificiella intelligensen smartare och mer precis. Det här leder till en smidigare och säkrare arbetsprocess. Ett välfungerande system som använder sig av artificiell intelligens minskar risken för bokföringsfel avsevärt. (Petkov, 2020)

2.3.3 Maskininlärning

Maskininlärning är ett delområde inom artificiell intelligens. Artificiell intelligens i sin tur tillhör datavetenskapen. (Ernst & Young, 2016) Att definiera de olika områdena inom datavetenskap är svårt. Vissa områden av maskininlärning kan argumenteras för att de skulle kunna klassificeras inom statistik i stället för datavetenskap. (Ernst & Young, 2016)

Maskininlärning ses som en del av artificiell intelligens. Maskininlärning använder sig av algoritmer för att förbättra sig genom att bearbeta data och information samt lär den sig ny information som den utsätts för. Maskininlärnings algoritmer bygger på en

modell av så kallad tränings data. Genom den här data kan den bestämma hur en process ska behandlas eller utföras utan att vara specifikt programmerat till att utföra just det. Maskininlärning klarar av att självständigt bestämma vad den anser är det bästa utförandet med hjälp av den data den samlat in. (Agrawal, Gans & Goldfarb, 2019)

Ett exempel på maskininlärningens användning inom redovisning är genom användning av algoritmer och tidigare insamlade data som gör det möjligt för maskinen att kontera till exempel en leverantörsfaktura korrekt.

Maskininlärning är till allra mest nytta i bokföringen av kunder med många händelser, det här eftersom maskininlärning förbättras och blir mer precis desto mera data den får behandla. (Krafft & Kempe, 2016)

2.3.4 Robotik

En robot är en programmerad maskin som är byggd så att den kan assistera eller till och med imitera mänskligt utförande. Olika sorters robotar har olika nivåer av automation, allt från robotar vars utföranden styrs fullständigt av människor till robotar som är fullständigt autonoma och klarar av att utföra uppgifter utan extern hjälp. (Buitin, u.å.)

Robotik inom bokföring är programmerbar mjukvara som kan automatisera tidskrävande och monotona bokföringsuppgifter. Man definierar regler för roboten vilket gör att den klarar av att utföra tidigare manuellt gjorda uppgifter automatiskt. Robotiken används i processer var liknande uppgifter utförs upprepade gånger, var den kan fungera enligt bestämda regler. (Vincent, Igou & Burns, 2020)

Robotiken är mest användbar i allmänna uppgifter som fakturering och avstämningar, men kan även användas till förberedelser av rapportering och budgetering. (Ernst & Young, 2016)

3 Tidigare forskning

I kapitel tre kommer jag ta upp tidigare forskning inom digitalisering och reflektera över vad man kommit fram till. Jag kommer identifiera roller som bokförare kommer ha i deras organisations digitala omvandling och ta upp färdigheter och kompetens en bokförare kommer behöva utveckla och lära sig för att kunna utföra sitt arbete i en framtida bokföringsbyrå. Jag kommer avsluta det här avsnittet med de färdigheter jag anser att en bokförare behöver behärska i framtiden för att kunna utföra sitt arbete i en digitaliserad bokföringsbyrå.

3.1 Digital ekonomi – redovisning i modern tid

Digitaliseringen är den verklighet i vilken dagens redovisare blir utbildade, finslipas och utför sina dagliga aktiviteter. Det är en miljö var förståelsen för möjligheterna med ny teknologi gör det möjligt att överkomma hinder och förhindra risker. Den stora mängden av information leder till förändringar i hur marknader fungerar och det underlättar även uppkomsten av nya möjligheter att skapa värde genom att utnyttja tillgänglig information. Den digitala ekonomin hänvisar till ändringar i aktiviteter som ett resultat av användning av digital teknologi. Den digitala ekonomin är en global ekonomi som gynnar immateriella produkter, såsom idéer, information, relationer och bygger på stark sammanlänkning. (GURÄU, 2020)

Genom ny digital teknologi så har lagring, tillgänglighet och spridning av information blivit mycket enklare och mera lätt tillgängligt. Digital information kan användas i ekonomiska och sociala värderingar och därmed ge möjligheter när det kommer till utveckling av nya produkter och tjänster. Information är huvudresursen i den digitala ekonomin. (Petkov, 2020)

Arbetskoncepten har ändrats avsevärt i den digitala ekonomin eftersom alltfler aktiviteter utförs med hjälp av datorer. Dessutom har nya aktiviteter uppkommit samt nya yrken som avsevärt har ändrat arbetskonceptet. Framställning av redovisningsdata och information har aldrig varit lättare, digitalisering är den ideala lösningen när det kommer till att presentera relevant, transparenta, pålitliga och lättförståeliga data. (GURÄU, 2020)

I den digitala ekonomin har redovisare möjligheten att erbjuda nya metoder när det kommer till rapportering, som ger användare av redovisningsinformationen, vare sig det handlar om extern eller intern, transparent och tillförlitlig information om prestation, finansiell position och ekonomisk helhet. (Hazelbaker & Lin, 2019)

3.2 Bokförarens roll i framtiden

På samma sätt som den digitala ekonomin har förändrat och påverkat alla branscher, följer redovisningen därmed. Inom redovisnings branschen är man mycket medveten om att digitaliseringen är en oundviklig verklighet som kommer påverka alla redovisare i form av arbetsuppgifter, arbetsrelationer, arbetsplatser och så vidare. (GURÄU, 2020)

Att vara mottagbar för automation är viktigt eftersom den kommer spela en väldigt stor roll i framtida bokföringsbyråer. Automation kommer förändra hur bokföringsbyråer bemannas och sköts. Bokföringsbyråer som omfamnar automation kommer troligtvis ha större framgång och vara mer konkurrenskraftiga än dem som inte gör det. (Hazelbaker & Lin, 2019)

Framtida bokförare kommer behöva kunna identifiera när och var det är smart att implementera automation. Med en förståelse för bokföringsprocesser kan man fatta beslutet när det är värt att implementera automation. (Kokina, Gilleran, Blanchette & Stoddard, 2021)

En bokförare ska kunna skilja mellan vad som kan och bör automatiseras. När en bokförare har kunskapen om ett företag, dess processer samt teknologi och identifierat automationsmöjligheter kan bokföraren uppfylla rollen som förklarare och arbeta tillsammans med IT för att se till att automatiseringen implementeras på rätt sätt. (Kokina, Gilleran, Blanchette & Stoddard, 2021)

Det kan inte förväntas att de som utvecklar automatiserings programmen känner till bokföring. En stor del av framtida bokförares uppgifter kommer att vara att kunna förklara bokföringsprocesser och arbeta tillsammans med dem som skapar automatiseringsmjukvara. Bokföraren kommer även vara väldigt värdefull i programmeringen av system, till exempel vid definiering av regler i

bokföringsprocessen samt regler för hur automationen ska fungera när det kommer undantag. (Kokina, Gilleran, Blanchette & Stoddard, 2021)

4 Kvalitativ forskning

Kvalitativ forskning är en marknadsundersöknings metod som fokuserar på att samla in data genom öppen kommunikation och konversation. Den här forskningsmetoden behandlar inte bara vad människor tycker utan också varför de tycker så. Kvalitativ forskning låter den som håller intervjun expandera frågorna baserat på svaren genom att fråga varför man tycker just så. (Svensson & Ahrne, 2015) I det här ämnet jag skriver om anser jag att kvalitativ forskning är rätt metod.

4.1 Brister i kvalitativ forskning

Kvalitativ undersökning ger inte en statistisk representation, utan ger data från perspektiv istället, alltså färre men mer värdefulla svar. Det här materialet är svårt att mäta och man kan egentligen bara göra jämförelser. Data insamlat i en kvalitativ undersökning är mycket beroende på den intervjuades egna erfarenheter som kan vara missvisande. Det här betyder att den som intervjuar måste själv ha någon form av insikt och erfarenhet av ämnet, om inte finns det risk för att väsentlig information går förbi. (Svensson & Ahrne, 2015)

4.2 Fördelar med kvalitativ forskning

Eftersom kvalitativ forskning kommer från öppen diskussion samlar det data på ett unikt sätt, i stället för att svara på specifika frågor som till exempel i en gallupundersökning ger det möjligheten för den som blir intervjuad att vara sig själv. Det här leder till att den som undersöker eller intervjuar får mer precis information och material. (Svensson & Ahrne, 2015)

4.3 Empirisk studie

Jag har utfört min empiriska studie i form av två kvalitativa intervjuer som tillägg till teoridelen. Kvalitativ forskning ger mig en bra inblick hur respondenterna upplever

digitaliseringen. Formatet på intervjuerna är semi-strukturerad med uppmuntran till diskussion. Intervjun hade tydliga frågeställningar och målet var att lägga tyngd på intervjukandidaternas egna uppfattningar och synsätt. (Bell, 2017) Båda intervjuerna gjordes på distans med hjälp av videosamtal, eftersom det är relevant att undvika träffas fysiskt på grund av Covid-19 pandemin. Jag har valt dessa respondenter eftersom de driver liknande verksamheter men har olika åsikter om ämnet. Jag anser att det är en bra sak att respondenterna inte tycker helt lika, på det här sättet får jag mera värdefulla synpunkter och upplevelser.

4.3.1 Analysmetod

Intervjuerna med båda kandidaterna bandades in med godkännande från deras sida. Jag spelade in intervjuerna för att kunna transkribera, vilket gör det lättare att i efterhand kunna analysera dem och plocka ut de mest väsentliga svaren på mina frågor. Eftersom intervjuerna var semistrukturerade och det diskuterades en hel del fanns det mycket information att analysera.

4.3.2 Tillförlitlighet

Reliabiliteten i kvalitativ forskning jämfört med kvantitativ forskning är enligt vissa forskare lägre. Detta eftersom reliabilitet och tillförlitlighet är ytterst viktigt för att få en uppfattning om kvalitén på en undersökning. Eftersom data insamlat i en kvalitativ undersökning ofta speglar den intervjuades personliga erfarenheter och uppfattningar kan man argumentera om intervjuernas tillförlitlighet. (Bell, 2017)

Målet med min undersökning var inte att få fram statistik utan snarare få en inblick i hur digitaliseringen påverkar bokföringsbyråerna konkret och vad man kan tänka sig hända i framtiden. Båda intervjukandidaterna har en lång bakgrund i bokföringsbranschen och är intresserade av digitaliseringens utveckling.

4.4 Intervjuernas genomförande

Intervjun bestod huvudsakligen av nio frågor som handlade om digitaliseringens påverkan på bokföringsbyråerna och dess anställda. Intervju kandidaterna hade olika ställningar inom företagen, vilket bidrar till en bättre helhetsbild. Kandidaterna förblir

anonyma, jag kommer fortsättningsvis hänvisa till Person x som jobbar för Företag x och Person y som jobbar för företag y.

Person x har titeln VD och leder arbetet på en lokal bokföringsbyrå med fjorton anställda. De har även en disponentsida. Bokföringsbyrån erbjuder både papper och papperslösa bokföringslösningar. Person x har varit i bokföringsbranschen sedan december 1985 och skött egen verksamhet sedan 1995. Hen har en lång erfarenhet inom branschen och är öppen för förändringar, det gör hen till en bra kandidat för intervju. Intervjun gjordes på distans via Microsoft teams på grund av Covid-19.

Person y är regionchef för ett filialkontor som hör till ett stort internationellt bokföringsföretag. Företag y satsar på digitalisering och försöker sakta men säkert eliminera pappersarbete. Företag y är på det sättet mycket annorlunda än Företag x, vilket är en fördel eftersom de har många olika åsikter. Person y har varit i branschen sedan 1981, var hans första anställning var som kammarskrivare på Storstockholms lokaltrafik, före datorernas intåg.

1. Ser ni fördelar med digitaliseringen?

Person x, anser att det finns flera fördelar med digitaliseringen. Hen gav som exempel: På 80 talet när hen arbetade på en bokföringsbyrå, var en av hans uppgifter att renskriva skattedeklarations blanketter, i praktiken fyllde bokföraren i en skattedeklaration i pappersformat. Bokföraren skrev för hand och sedan var det person x uppgift att renskriva dem på en skrivmaskin för att Skatteverket skulle kunna läsa dessa siffror. I dagens läge tar bokföringsprogrammet alla siffror från bokföringen och producerar de här skattedeklarations blanketterna automatiskt med några knapptryck, sen behöver man bara gå igenom dem och rätta vissa siffror eftersom det inte alltid fungerar helt felfritt beroende på bolagsform och så vidare. Sen är det bara att föra det över till en fil och skicka till Skatteverket. Så där har digitaliseringen hjälpt till massor.

Person x berättar att på den tiden skrev hen kanske en deklaraionsblankett på 10 minuter, men då ska man även komma ihåg att bokföraren redan hade arbetat 10–15 minuter före det. Person x provade nyligen snabbheten, i dagens läge kunde hen göra detta på bara 5 minuter. Det är en enorm skillnad, när man tänker att förr tog det upp

till 30 minuter. Så det är en stor fördel att man får mycket mera gjort på en kortare tid förklarar Person x.

Person x anser även att distansarbete ger en massa möjligheter, både på gott och ont. Eftersom informationen i dagens läge inte är fast i ett skrivbord, utan den är på nätet. Person x anser även att flextid är en stor fördel, det är bra att inte allting måste göras mellan kl.8.00 och kl.16.00.

Person y säger att hen bara ser fördelar med digitaliseringen. Person y anser att det kvalité säkrar arbetet. Företag y sköter om bokförings ärenden såsom att läsa in kassor, fakturor, kontering, konto och kostnadsställen på dagsnivå åt några av Finlands största företag. Person y berättar att det skulle vara omöjligt för dem att sköta om deras största kunders processer om det inte vore för digitaliseringen.

Person y anser att analysering av sina siffror är mycket lättare när allting är digitaliserat, man kan lätt se om det går bra eller dåligt. Med hjälp av analysverktyg ser man var man är, varifrån kommer man och vart man är på väg säger Person y. Person y anser att digitalisering är lika positivt både för stora och små byråer.

2. Ser ni nackdelar med digitaliseringen?

Person x anser att det finns nackdelar. Person x berättar att hen har sett två personer som drabbats av utmattning på grund av arbetet, som helt enkelt inte har klarat av det att det kommer nya program och så mycket ny information hela tiden. Eftersom det kommer så mycket nytt hela tiden kan det bli för överväldigande.

Person y tror inte att någon kommer vilja gå tillbaka till att knacka in bokföringsverifikat från och med den dagen det görs automatiskt. Person y konstaterar att nej, hen ser inga nackdelar med digitalisering. Person y anser att ett problem med digitaliseringen är att när dataföretagen tar betalt för sina licenser och transaktioner så kommer det finnas minimikostnader man måste betala och hen tror att många mindre företag inte kommer vara beredda på att betala extra för konsult hjälp utan förväntar sig att få den gratis. Detta leder till att det egentligen är dataföretagen som sköter bokföringen när allting blir automatiserat. Person y anser att de större företagen kommer fortsätta ha sina key account managers och handläggare för konsultering, men

vanliga små företag kommer inte vilja betala extra så länge allting flyter på månad till månad. Trots detta anser person y att det fortfarande finns stor potential för bokföringsbyråerna men arbetet en handläggare sköter idag kommer förändras massor.

3. Hur har digitaliseringen påverkat ert arbete? Har det komplicerat eller underlättat arbetet?

Person x anser att det påverkar positivt eftersom man får information snabbare in och ut, men så kommer vi tillbaka till säkerhetsfrågorna. Många processer behandlas mycket snabbare idag, som exempel när man skulle grunda ett bolag för 10 år sedan, fyllde man i en papperslapp, skickade den till handelsregistret, väntade flera veckor och sen kunde det komma tillbaka och de säger nej, vi godkänner inte namnet. När person x grundade ett aktiebolag åt en kund nyligen via nätet så tog det mindre än en arbetsdag så var det godkänt i handelsregistret. Person x berättar att något som hjälpt dem massor de senaste åren är det att Skatteverkets maskin min skatt, den har utvecklats massor. Ännu för 5 år sedan var det väldigt noggrant att hinna föra in pappren till Skatteverket senast den 18-19e varje månad eftersom de hade körning den 23e. Missade man deadline gick det en månad framåt och förskottskatten kunde blivit fel. I dagens läge kan dessa ärenden skötas via min skatt snabbt och effektivt förklarar Person x. Person x anser att det vara väldigt svårt att hinna med i utvecklingen.

Person y säger att det är en pågående process de arbetar med varje dag. Företag y arbetar som bäst med att koppla ihop flera försystem till deras bokföring för att underlätta och organisera arbetet. Person y berättar att de i dagens läge jobbar på automatisering av processer till deras större kunder men nästa steg är att implementera det även för kunder med mindre transaktions mängder. Person y ser inga direkta komplikationer, hen anser att kvalitén blir bättre och det blir även lättare att förstå vad siffrorna betyder.

4. Hur har digitaliseringen påverkat kundrelationer?

Person x tycker att de kan betjäna kunderna snabbare och bättre, men eftersom det mesta görs via nätet faller den personliga betjäningen till en del bort. Företag x är en bokföringsbyrå som vill ha lokala företag som kunder, de vill att kunderna ska kunna komma in via dörren och diskutera nya investeringar, ny paketbil eller likande. Det här i sammanband med att företag x även har en disponentsida så vill de att disponentuppdragen ska hållas lokalt.

Person x berättar att många kunder ännu är gammalmodiga och vill sköta det via papper, hen berättar att ca 95% av kunderna kommer ännu in med papper varav bara 5% sköter allting digitalt. Person x berättar att han nog ser en förändring nu, allt mera kunder frågar om det är möjligt att sköta det digitalt, men företag x har inte försökt driva på för helt elektroniska kunder.

Person x berättar att priset för att ha det helt digitalt för ett litet företag till exempel en byggare, detsamma som att ha det i pappersformat, körs det digitalt måste man ändå betala för programmen. Person x anser att när det kommer till större bolag med över 15 anställda måste man nog köra digitalt.

Person x är förvånad över att se att flera kunder under 25 års åldern föredrar att köra med pappersformat. Person x tror att om 20 år kommer det inte finnas någon som kör med pappersformat mera.

Jag frågade Person x om de känner press på att allting borde gå snabbt, på grund av digitalisering. Person x anser att det finns en stor press, hen anser att något som pressar personalen mycket är epost. Det är en stor press eftersom kunderna kräver snabbare och snabbare svar. Flera kunder förväntar sig att kunna få svar på sina frågor genast.

Person y anser att det här med att folk säger att man ska ha en bokföringsbyrå som man kan prata med inte är en bra sak. Hen anser att har man en bokförare man kan tala med så vet man ingenting eftersom man blir i händerna på vad bokföraren tycker och tänker. Person y anser att det är mycket viktigare att man har en bokföringsbyrå som kan leverera just den data och information företaget behöver. Person y anser att bokförarens uppgift ska vara att leverera siffror så att kunden kan ta ställning till vad

som är och inte är klokt. Person y tycker att allting ska vara digitaliserat eftersom det då är neutrala siffror.

5. Tror ni digitaliseringen kommer fortsätta gå framåt i samma takt eller tror ni det kommer någon paus?

Person x tror inte det kommer någon paus. Person x konstaterade att skulle man frågat för tio år sedan skulle hen sagt att nu är det bra, nu kan det inte komma något nytt. Skulle man frågat om en bokföringsrobot för fem år sedan skulle hen inte trott på det. Person x anser att teknologin kommer fortsätta utvecklas hela tiden.

Person y säger att hen är förvånad över att det tagit så lång tid som det tagit för digitaliseringen. Person y anser att när hen sålde affärssystem på 90-talet i Finland så var man väldigt långt vad gäller minidatorer. Hen anser att digitaliseringen var redan långt hunnen på 90 talet. Person y berättar att när PC revolutionen kom så gick man framåt i vad gällde tillgänglighet för alla men automation och digitalisering gick fem steg bakåt. Hen anser att det tog 20 år efter det innan man var på samma nivå med pc:n som man var med minidatorerna. Person y berättar att redan på slutet av 80 talet fanns det lösningar för papperslösa flöden, men då var det tal om miljoninvesteringar bara tillgängliga för de största företagen. Person y anser att en stor del av utvecklingen egentligen har varit att man kunnat ta ner stora företags lösningar till mindre företag. Person y anser att digitaliseringen på riktigt kommit i gång kraftigt först de senaste tio åren, till den nivå att man kan jobba emot servrar och tillgänglighet för medium och små företag.

Jag frågade även Person y om han anser att digitaliseringen går för snabbt framåt. Person y anser att det är en rätt bra takt. Hen berättar att i de flesta fall har kunderna svårare att hänga med än handläggarna. Flera kunder är nöjda såsom allting sköts nu, men person y tror inte att någon av deras kunder skulle vilja bli skötta som det sköttes för 20 år sedan.

6. Ser ni risker/hot med digitaliseringen?

Person x anser att det är ett stort problem med säkerhetsfrågorna. Förr i tiden kom folk in med timlistor och man räknade löner, betalade ut dem. Det fanns inga större säkerhetsfrågor där, för mappen med all information fanns i ett skåp. Nu när allting finns på nätet så är risken att någon bryter sig in och får reda på löner eller kommer åt att se siffror i ett företag. Sen är det även det här med lösenord, det är redan idag svårt att ha ett starkt lösenord och vad händer när kvantdatorer blir vanliga? De kommer knäcka vilket lösenord som helst på tio sekunder. En osäkerhet är även det här med att vårt arbete kan förhindras om det till exempel händer något med serverna vi jobbar emot i vårt bokföringsprogram, när dom är nere så är vi handikappade på jobbet.

På slutet av 80 talet hade man en central dator var all information lagrades, 1990 kom pc:n då hade man all information i sin egen dator, för då tyckte man det var säkrare än att ha den på en central dator förklarar person x. Nu har man gått tillbaka till centraldata genom att spara allt i molnet. Person x berättar att hen inte varit med om något dataintrång på företagen var hen jobbat. Person x berättar även att de lägger ner mycket extra tid och arbete på att hålla information säker i dagens läge, i form av mera lösenord och uppdelning av material.

Person y anser att risken med dataintrång finns men om man är ett litet företag är informationen man kan komma åt gammal information om någon månad. Person y anser att desto större företag desto större risk för dataintrång, man måste ha databaser med otroligt hög säkerhet. Person y anser att det är en stor risk om konkurrenter får tag på data från större företag. Person y berättar att för dem som är ett stort bokföringsföretag skulle de inte ha råd med ett dataintrång, verksamheten skulle upphöra genast om det skulle hända. Så de får ju inte hända säger person y.

7. Hur tror ni att bokföringsyrket eller bokföringsbyråernas uppgifter kommer ändra i framtiden?

Person x anser att det kommer behövas en mycket större kunskapsnivå redan om några år. Det kommer inte räcka med att man slår in siffror utan man måste lära sig läsa siffror. Det dagliga bokföringsarbetet kommer till stor del tas över av robotik, men man behöver kunna tolka felrapporter när roboten inte klarat att läsa av något, man

måste kunna tolka det och lösa det. Man kommer behöva ha mycket mera kunskaper om till exempel skatter och moms. Person x tror att bokföringsyrket kommer bli mera intressant på långsikt, men man kommer behöva specialisera sig. Person x berättar att det är testat att om en människa beroende på jobb, gör 1-2% fel så gör roboten 0.01%fel. Företag x har planer på att ta i bruk en bokföringsrobot redan det här året.

Person y tror att om man ser tio år framåt känner man inte igen mycket av det som man gör idag. Person y har en vision att man i framtiden har en central databas där alla företag laddar upp data, där man berättar vem som fakturerar och vem som faktureras. Person y berättar att det i teorin betyder att allt som har med beskattning att göra kan beskattaren plocka ut från den här databasen. Då skulle man kunna automatisera beskattningen berättar Person y. Skulle man ha en databas som är byggd utifrån alla olika skatter skulle allting bli automatiskt rätt, man skulle få informationen om exakt hur mycket skatt man skall betala till staten.

Person y anser att man i framtiden måste vara en siffermänniska och ha en väldigt bra översikt, förstå stora helheter och konsekvenser av olika saker. Person y tror att det kommer vara skillnad på olika bokföringsbyråer i framtiden beroende på vilka program de använder. Hen tror att man kommer använda sig av stora databaser för stora processer och att man sedan implementerar analysverktyg på databaserna för att få ut relevant information. Person y anser att det kommer vara viktigt i framtiden för bokföringsbyråer att ha en bra yrkeskompetens, man behöver bra analysverktyg och kompetens för att kunna förklara vad siffrorna betyder åt kunden.

Person y berättar som exempel att bulk tjänster såsom betalning av fakturor, momsdeklaration, bokföring och så vidare, kommer bli fullständigt automatiserat i framtiden. Bokföringsbyråerna kommer inte behöva människor för att utföra detta arbete. Person y anser att människans uppgift i framtiden kommer bli att kontrollera att allting stämmer och bli experter inom olika områden inom ekonomiförvaltning. Person y tror att manuellt bokföringsjobb inte kommer finnas om några år.

8. Hur ser användningen av AI och automation ut i ert företag?

Person x ser positivt på automation eftersom det betyder att man kan eliminera monotona arbeten och ge dem mera utmanande uppgifter i stället. Företag x använder

sig av automation i arbetet men inte robotik än. Företag x håller just nu på och investerar i en robot som kommer implementeras senare i år.

Person y berättar att i de största företag de bokför åt är 90% av alla transaktioner redan automatiserad. Person y anser att nyttan med att fortsätta automatisera dessa företag inte är så stor längre när de är uppe i över 90%. Person y berättar även att nästa steg är att automatisera andra saker som till exempel betalningstrafiken. Person y berättar att det i dagens läge går åt massor med tid till betalningar.

Företag y använder sig av robotik i löneräkningen, som hjälpmedel vid olika rapporter. Person y berättar att på bokföringssidan använder de sig av automation, i form av automatiska processer. Person y berättar att i de system de använder har de mer nytta av automatiserade processer.

Jag frågade hur person y skulle definiera skillnaden mellan automation och robotik

Person y har svårt att definiera skillnaden mellan automation och robotik men hen skulle definiera det som att automation är något man programmerar så att en händelse leder till en annan. Person y definierar robotik som något som kan ta över det jobb som tidigare gjorts av människan, som klarar av att logga in och godkänna fakturor och kontera dem som exempel.

9. Har personalen utbildats?

Person x svarade att personalen utbildas kontinuerligt. Person x anser att det är viktigt att satsa på skolning, hen anser att även om det är dyrt är det en mycket mer skrämmande tanke att ha utbildad personal. Företag x har varje vecka en halv till en timmeskolning var de går igenom relevanta nyheter och information som hjälper dem i arbete och kundbetjäning. Företag x prenumererar även på en tjänst som heter Eduhouse, var det finns tillgång till webinarium som handlar om bokföring, skatter och så vidare. Person x berättar att han studerar varje vecka mellan fem till tio timmar för att hållas uppdaterad och kunna utbilda personalen.

Person y berättar att i deras fall utbildas personalen hela tiden beroende på vad man gör för kunden. Företag y har ingen direkt skolningsplan för sina handläggare utan det handlar mer om fall till fall.

5 Analys av intervjuerna

Båda respondenterna anser att med digitaliseringen kommer det många fördelar. Man sparar mycket med tid genom att eliminera gammalmodiga processer. Med hjälp av moderna program och verktyg säkerställer man även en högre kvalitet på arbetet som görs. Man får bort mycket slarvfel och feltolkningar genom digitalisering. En stor fördel med digitalisering är även den att bokföringsarbetet blir mycket mindre monotont, det ger en möjligheten att lägga sin tid och kunskap på viktigare arbetsuppgifter. Digitaliseringen ger också möjligheten att kunna arbeta på distans eftersom så mycket i dagens läge kan skötas elektroniskt, det ger en flexibilitet i arbetet som är värdefullt för många. Distansarbete är något som varit speciellt värdefullt nu under Covid-19 pandemin. Digitaliseringen har gjort det möjligt för mindre företag att använda sig av samma lösningar som tidigare endast var möjliga för stora företag med mycket pengar.

Respondenterna hade olika syner på nackdelar med digitaliseringen. Den ena ansåg att det finns flera nackdelar med digitaliseringen. Hen anser att det kan vara mycket svårt att hänga med i utvecklingen eftersom det kommer så mycket nytt hela tiden. Den andra ansåg att det inte finns några nackdelar med digitalisering, hen ansåg att det såklart kan uppstå vissa problem, men det gjorde det redan före digitaliseringen. Under intervjuerna märkte jag dock en liten oro från båda att risken finns att dataföretagen kommer konkurrera med bokföringsbyråerna i framtiden.

På frågan hur digitaliseringen har påverkat arbetet ansåg båda att det har påverkat positivt eftersom man får information in och ut så mycket snabbare än tidigare. Båda företagen implementerar hela tiden nya sätt att underlätta arbetet och är ständigt i en pågående process med digitaliseringen. Det som även kom fram var att de känner en press från många kunder att arbete och respons ska gå snabbt undan i dagens läge.

När det kommer till kundrelationer så hjälper digitaliseringen till med att man kan betjäna kunderna effektivare och bättre, men eftersom mycket görs elektroniskt i dagens läge faller den personliga betjäningen mer och mer bort. Det här är dock något som intervjukandidaterna hade helt olika åsikter om. Den ena ansåg att mindre personlig betjäning är negativt och hen anser att det är en viktig del av bokföringen. Den andra anser att personlig betjäning är överskattat, hen anser att det är mycket viktigare att man som bokföringsbyrå kan leverera viktiga siffror och data till kunden så att den själv kan ta ställning till vad som bör göras.

Båda respondenterna anser att digitaliseringen kommer fortsätta utvecklas, de ser inte att det kommer komma något uppehåll inom en snar framtid. Ny teknologi kommer hela tiden utvecklas. Någonting båda även var överens om är att i många fall har kunderna svårare för utvecklingen av digitaliseringen än själva bokförarna.

En stor risk som båda nämnde är data säkerhetsfrågor. I samma takt som datorer och program utvecklas framåt, blir även medlen och kunskaper för att kunna utföra dataintrång större, det här leder till att säkerhetsriskerna ökar avsevärt och man måste ta till med åtgärder för att hålla värdefull information säker. Även om ett dataintrång på en liten bokföringsbyrå inte ger lika mycket värdefull information till en kapare som från ett större företag, så förstörs bokföringsbyråns pålitlighet helt. Stora företag löper mycket större risk för dataintrång. Företagsinformation är mycket värdefullt i den värld vi lever i just nu.

Båda respondenterna anser att det kommer krävas en mycket större kunskapsnivå inom bokföringsyrket redan inom en snar framtid. Båda anser att kunna läsa siffror och förstå siffrorna betyder är något som kommer vara en fördel för dem som vill arbeta inom branschen. Idag finns det ännu mycket manuellt jobb som i sig inte kräver mycket kunskap för att kunna utföras, det manuella arbetet som till exempel bokföring av kontoutdrag kommer troligtvis inte existera inom framtiden. När robotiken tar över det manuella arbetet kommer det dock behövas erfarna bokförare som förstår vad som händer och hur man reder upp det om robotiken går fel.

Båda respondenterna tror att man i framtiden möjligtvis kommer jobba emot centrala databaser, var all företagsinformation, fakturor och så vidare laddas upp för att lättare kunna hålla koll på saker som skatt.

Båda företagen använder sig av automation i bokförings processerna. Robotik är något som företag x planerar på att implementera inom en snar framtid. Företag y använder sig av robotik endast i löneräkningen för tillfället men kommer i framtiden också ta i bruk robotik för bokföringsprocesser, just nu anser de att de har mer nytta av automation.

Automation behöver inte vara så komplicerad som det låter. Ett exempel på automation i en bokföringsprocess är att bokförings programmet förstår att en specifik händelse leder till en annan, det här snabbar upp processen avsevärt. Båda

kandidaterna erkänner att det är svårt för dem att definiera robotik. I deras ögon är robotik program som klarar av att utföra arbete med människolik intelligens, ta som exempel kunna ta emot en faktura läsa av den och kontera den. Det finns många liknelser mellan automation och robotik. Någonting som skiljer dem är att automation är något som är kodat av människor och har förbestämda funktioner, alltså programmet utför alltid samma handlingar som den blivit programmerad till att utföra, medan robotiken klarar av att ta det ett steg längre och själv analysera händelser, robotiken lär sig av alla händelser som utförs och kan själv komma fram till sätt att utföra händelsen mer effektivt.

Kandidaterna hade lite olika inställningar till utbildning och skolning. Företag x satsar på att utbilda personalen kontinuerligt, mycket allmänbildande skolning för att kunna utföra bättre arbete och kunna betjäna kunderna bättre. Företag y skolar sin personal beroende på behov och vilka arbetsuppgifter de har, detta för att kunna effektivt betjäna specifikt den kund/kunder handläggaren arbetar med.

6 Swot-analys

SWOT-analys är ett medel för att identifiera styrkor, svagheter, möjligheter och hot. Den här sortens analys kan användas för organisationer men även för personligt bruk. Det här är en SWOT-analys som behandlar digitaliseringens påverkan på bokföringsbyråer.

6.1 Styrkor

Digitaliseringen eliminerar upprepande och monotona uppgifter. Det här leder till att det blir mer tid över för att fokusera på viktigare uppgifter. Man kan snabba upp och effektivisera tidigare tidskrävande uppgifter. Med automation kan man även eliminera mänskliga slarvfel.

6.2 Svagheter

Digitaliseringen går väldigt snabbt framåt och kan vara mycket överväldigande. Eftersom digitaliseringen snabbar upp processer blir även kraven och pressen på bokföraren att allting ska gå snabbare.

6.3 Möjligheter

Med digitalisering och automation kommer det flera möjligheter, arbetet kan utföras på distans och arbetstiderna blir mer flexibla. Genom att man eliminerar tidskrävande uppgifter ger det möjligheten för bokföringsbyråerna att fokusera på det som de anser är viktigt. Som enskild person är det en stor möjlighet nu att specialisera sig för att kunna bidra med något och vara värdefull för en framtida bokföringsbyrå.

6.4 Hot

Den kunskap som behövs för att kunna arbeta som bokförare idag kanske inte räcker till om några år, man kommer troligtvis behöva vidareutbilda sig eller specialisera sig. Risker finns att yrket kommer tas över av robotik och automatisering. Det här kan leda till att mindre folk utbildar sig till redovisare.

7 Resultat

I resultatet redovisar jag för vad jag kommit fram till under arbetet. Med hjälp av teorin och den kvalitativa undersökningen har jag tagit reda på hur digitaliseringen påverkar bokföringsbyråerna samt fått svar på mina forskningsfrågor.

Vilka delar av bokföringsarbeten är automatiserade idag? Vilka delar kommer bli automatiserade inom den närmaste framtiden?

Det här beror mycket på storleken på bokföringsbyrån och kunden, ju större kund desto mera måste automatiseras. Det sker så stora mängder transaktioner hos stora företag att man är tvungen att automatisera vissa processer.

Robotik är ännu inte så vanligt i bokföringsbyråer, utan man använder sig mest av automatisering. Leverantörsfakturer är ett bra exempel på något som är mycket automatiserat i dagens läge. Leverantörsfakturer är relativt enkla att automatisera eftersom det ofta handlar om återkommande räkningar och dylikt. Man kan manuellt programmera så att programmet förstår att en särskild händelse skall leda till en annan till exempel att kontera en el faktura, man programmerar systemet så att när den känner igen leverantören och produktkoden förstår det hur den ska kontera fakturan. Automation är långt ifrån perfekt och därför kontrolleras bokningarna ännu av människan.

Nästa skede är robotik som själv klarar av att tolka information och utföra bokningar, sen är det bokförarens uppgift att kunna tolka det robotiken bokfört och kunna framföra siffror till kunden. Vid felbokningar på grund av robotiken måste det finnas någon som kan förstå vad som varit fel och varför, så traditionella bokförare kommer inte kunna helt uteslutas ännu inom en snar framtid.

Vilka är riskerna med digitalisering?

Eftersom all information finns online ökar riskerna för dataintrång. Större företag som har värdefull och känslig information kommer bli tvungna till att fokusera massor på sin datasäkerhet.

Risken finns att de stora dataföretag som äger de stora bokföringsprogrammen blir en direkt konkurrent till bokföringsbyråerna. Om bokföringsprogrammen blir tillräckligt sofistikerade kommer inte alla vilja betala extra för att ha en bokföringsbyrå föra att sköta deras ekonomi.

Så snabbt som allting går framåt finns det en stor risk att man inte hänger med och det blir för mycket. Eftersom mera information kan hanteras på en gång och bokningar kan göras snabbare blir bokförare anförtrödda med flera kunder än vad de kanske klarar av att hantera.

Hur kommer bokförarens uppgifter ändras i framtiden?

För att kunna jobba med digitaliserad data bör man vara en siffermänniska. I framtiden kommer det vara väldigt viktigt att kunna analysera och förstå siffrorna, man måste förstå helheter och konsekvenser av olika saker.

För varje dag kommer robotik och automatisering bli mycket mer sofistikerad och effektivare vilket leder till bortfall av mer och mer manuella bokföringsprocesser, men bokförare kommer spela en stor roll som analysator och förklarare.

Ser man redan tio år framåt finns det en stor chans att det arbete som idag hör till en bokförares dagliga rutiner är helt automatiserade. I sådana fall kommer bokförarens roll vara att kunna förklara till kunden vad siffrorna betyder. Det kommer vara viktigt att ha en förståelse för IT som bokförare i framtiden. Det här eftersom en viktig roll möjligtvis kommer vara att kunna arbeta sida vid sida med IT avdelningen för att automatisera processerna ännu mer effektivt.

Kommer automation och robotik ta över fysiskt arbete?

Slutsatsen utifrån teorin och intervjuerna och den stadiga utvecklingen av robotik visar klart att det manuella bokföringsarbetet kommer automatiseras i framtiden, det är bara en tidsfråga, det kan ske redan om fem år eller om tio år. Dock betyder det inte att bokförarens arbete kommer tas över, men det kommer ske stora ändringar i bokförarens roll.

8 Slutsats

Med digitaliseringen kommer det för och nackdelar. Man effektiviserar arbetet, eliminerar tidskrävande processer och höjer på kvaliteten genom att minska på möjliga slarvfel. Eftersom allting blir effektivare blir även kraven och pressen på bokförarna större. Risken finns att det blir allt för mycket och utmattning är ett problem som kan uppstå. Eftersom allt mera blir digitaliserat och finns på nätet, så blir datasäkerheten viktig. Mycket viktig information måste hållas säker. För större företag med viktig information finns även risken för dataintrång.

Bokföringsprocesser som utförts manuellt av bokförare faller bort och nya processer automatiseras. Inom en snar framtid finns det inget behov av bokförare som bara kan mata in siffror. Det blir allt viktigare att förstå sig på bokföring som helhet. Bokförare kommer behöva utbilda sig för att hänga med digitaliseringen. Automation och robotik kommer inte direkt ta över bokförarens arbete, men rollen som bokförare kommer ändra. Rollen som bokförare kommer fungera som en analytiker och förklarare, bokförarna kommer arbeta tillsammans med IT-avdelningarna för att tillsammans automatisera bokföringsprocesser.

9 Kritisk granskning

I detta kapitel utför jag en kritisk granskning av mitt examensarbete. Jag använde mig endast av två intervjuer i den empiriska delen. Flera intervjuer skulle kanske ha kunnat ge mig mera information och en bredare bild av digitaliseringens påverkan på bokföringsbyråerna. Jag anser dock att två intervjuer var tillräckligt för att få all information jag behövde. Intervju kandidaterna hade också mycket olika synpunkter på flera saker vilket jag anser vara bra eftersom det ger en bredare bild.

Källor till teorin är litteratur från böcker och vetenskapliga artiklar. I arbetet har jag även använt mig av några webbsidor. Den information jag tagit från dessa webbsidor har jag granskat att den stämmer överens med den i vetenskapliga verk. Eftersom digitaliseringen går så snabbt framåt har det varit nödvändigt för att få ny information att använda sig av webbsidor.

Den empiriska delen av arbetet bestod av kvalitativa intervjuer. Jag anser att det här var rätt val av undersökningsmetod. Det här upplägget ledde till en stor mängd av information att bearbeta men jag tror inte jag skulle fått lika bra information genom någon annan metod. Undersökningens pålitlighet kan ifrågasättas eftersom jag bara intervjuade två personer, men personligen är jag väldigt nöjd med mina intervjukandidater. De var båda två mycket erfarna och intresserade av ämnet.

10 Sammanfattning

Syftet med det här examensarbetet var att ta reda på hur digitaliseringen påverkar bokföringsbyråer. Genom teorin har jag undersökt vad digitaliseringsprocessen är och hur bokföringsbyråer kan ha nytta av de verktyg digitaliseringen medför. Den kvalitativa undersökningen kompletterade teorin med praktiska exempel och information från bokföringsbyråernas synvinkel vilket ger ett bredare perspektiv på det hela.

Digitaliseringsprocessen gör det möjligt att behandla stora mängder data och information snabbare än vad man någonsin kunde tro skulle vara möjligt. Med hjälp av automation och robotik kan bokföringsbyråerna med hjälp av sin IT-avdelning eller någon tredje part skräddarsy bokföringsprocessen för att uppnå den högsta effektivitet möjligt. Genom automatiseringen kan man eliminera många tidigare tidskrävande delar av arbetet.

Digitaliseringen bidrar med många värdefulla verktyg för bokföringsbranschen. Det betyder att för att kunna vara konkurrenskraftig i den värld vi lever i måste man anamma digitaliseringen och använda det till sin fördel. Speciellt för mindre bokföringsbyråer är digitaliseringen bra eftersom den möjliggör att arbetet utförs på ett sådant sätt som tidigare endast var möjligt för de större och mer välbärgade byråerna.

11 Källförteckning

Agrawal, A., Gans, J. S., & Goldfarb, A. (2019). Artificial intelligence: the ambiguous labor market impact of automating prediction. *Journal of Economic Perspectives*, 33(2), 31-50.

Builtin. (u.d.). *Robotics*. Hämtad 15.4.2021 från <https://builtin.com/robotics>

Ernest & Young. (2016). Robotic process automation in the Finance function of the future.

Frey, C. B., & Osborne, M. (2013). The future of employment.

Futurefirm. (den 17 Juni 2020). *Accounting automation*. Hämtad 21.4.2021 från <https://futurefirm.co/accounting-automation/>

GURĂU, M. I. (2020) The Role of Accounting and Accountant in the Modern Economy. *Global Economic Observer*, 8(2), 119-124.

Hazelbaker, T., & Lin, P., (2019). Meeting the challenge of artificial intelligence. *The cpa journal*. 48-52

Investopedia. (u.d.). *artificial intelligence ai*. Hämtad 2.4.2021 från <https://www.investopedia.com/terms/a/artificial-intelligence-ai.asp>

Kemppi, M. (2010). Automatisoidun taloushallinnon vaikutukset tilintarkastukseen.

Kokina, J., Gilleran, R., Blanchette, S., & Stoddard, D. (2021). Accountant as digital innovator: Roles and competencies in the age of automation. *Accounting Horizons*, 35(1), 153-184.

Korhonen, T., Selos, E., Laine, T., & Suomala, P. (2020). Exploring the programmability of management accounting work for increasing automation: an interventionist case study. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*.

Krafft, G., & Kempe, M. (2016). Nyckeln till framtiden—framtidens redovisning, revision och rådgivning i det digitala landskapet. *Kairos Future*.

Petkov, R. (2020). Artificial intelligence (AI) and the accounting function—A revisit and a new perspective for developing framework. *Journal of Emerging Technologies in Accounting*, 17(1), 99-105.

Staria. (den 6 Juli 2019). *Automatiserad bokföring*. Hämtad 3.4.2021. från <https://staria.com/sv/blogg/redovisningstjanster/automatiserad-bokforing/>

Svensson, P., & Ahrne, G. (2015). Handbok i kvalitativa metoder.

Tax definition. (u.d.). *Accounting process*. Hämtad 3.4.2021. från <https://sv.tax-definition.org/64542-accounting-process>

Vincent, N. E., Igou, A. & Burns, M. B. (2020). Preparing for the Robots: A Proposed Course in Robotic Process Automation. *Journal of Emerging Technologies in Accounting*, 17(2), 75-91. doi: 10.2308/JETA-2020-020

Bilagor

Bilaga 1 Intervjufrågor

1. Ser ni fördelar med digitaliseringen?
2. Ser ni nackdelar med digitaliseringen?
3. Hur har digitaliseringen påverkat ert arbete?
 - Har det komplicerat eller underlättat arbetet?
4. Hur påverkar digitaliseringen kundrelationer?
 - Har det påverkat era kundrelationer?
5. Tror ni digitaliseringen kommer fortsätta gå framåt i rask takt eller kommer det komma någon paus?
6. Ser ni risker/hot med digitaliseringen?
7. Hur tror ni att bokföringsyrket / Bokföringsbyråernas uppgifter kommer ändra i framtiden?
8. Hur ser det ut med användning av AI och Automation i ert företag?
9. Har personalen utbildats?